

همه چیز و همه کس در خدمت دانش‌آموزان

اشاره

حتماً خوانندگان گرامی سلسله مطالب «همراه با آموزگاران در توسعه‌ی سواد خواندن» را پی‌گیری کرده‌اند. در این مطالب که تاکنون سه بخش از آن را در شماره‌های ۱ تا ۳ خوانده‌اید، تجربه‌های نزدیک به بیست نفر از همکاران عزیز را از سراسر کشور در ارتباط با توسعه‌ی سواد خواندن و مهارت‌های مطالعه میان دانش‌آموزان چاپ کرده‌ایم. در این شماره، با نوشته‌ها و تجربه‌های تعداد دیگری از همکاران آشنا می‌شویم.

چهار راه برای دخالت دادن والدین

من برای دخالت دادن والدین در توسعه‌ی سواد خواندن، روش‌های گوناگونی را آزموده‌ام. از جمله این که با ارائه‌ی راهکارهایی در قالب بروشور، از آن‌ها می‌خواهم مرا در افزایش مهارت‌های خواندن فرزندان خود یاری دهند. در آخرین بروشوری که با عنوان «بهبود سواد خواندن در خانواده» به اولیای دانش‌آموزان خود دادم، بر راه‌های گوناگون تأکید کردم که به چهار مورد از آن‌ها اشاره می‌کنم:

- علاوه بر هنگام خواب، در طول روز نیز برای کودکان خود قصه بخوانید.
- استفاده از نوار قصه و همراه شدن با کودک در شنیدن قصه نیز، مؤثر است.
- مطالعه را به فصل تابستان یا تعطیلات محدود نکنید و طوری برنامه‌ریزی کنید که روزی حداقل یک یا دو صفحه کتاب بخوانند.
- از قصه گفتن خسته نشوید. کودکان دوست دارند یک داستان را چندین بار بشنوند تا با تمام جزئیات آن آشنا شوند.
- هنگام قصه‌گویی، گاهی اوقات صحبت خود را قطع کنید و درباره‌ی آن سوالاتی پیرسید.

معصومه نصرآبادی

دبستان زمزم، منطقه‌ی ۱۵ تهران

ساختن کلمات کلیدی کمکی

برای توسعه‌ی سواد خواندن در درس بخوانیم و بنویسیم کلاس‌های چند پایه، از روش ساختن کلمات کلیدی کمکی استفاده می‌کنیم. هدف افزایش گنجینه‌ی لغات ذهنی و اطلاعات دریافتی دانش‌آموزان، تقویت املا و تقویت مهارت جمله‌نویسی و انشا، دقت در اتصالات حروف و کلمات و کاهش اشکالات روخوانی و آشنا شدن با کلمات بیشتر و خارج از کتاب درسی در نتیجه، کسب معلومات بیشتر است.

در این روش دانش‌آموزان می‌توانند با راهنمایی معلم و با استفاده از جدول ترکیبات حروف، کلمات جدیدی، علاوه بر کلمات کتاب، بسازند و بنویسند.

کلمات کلیدی کمکی

تخته سیاه دلنگی

عکسها از: غلامحسین عمرانی / علی کریمی

معلم نیز کلمات ساخته شده را روی کاغذهایی می‌نویسد و مقابل دید آن‌ها قرار می‌دهد. دانش‌آموزان در زنگ بخوانیم کلمات جدید را می‌خوانند و در زنگ بنویسیم از روی آن‌ها می‌نویسند.

غلامحسین عمرانی چوندرق

مدیر آموزگار دبستان عشایری فجر نریمان

منطقه‌ی انگوت اردبیل

تخته سیاه دلتنگی

تخته سیاه دلتنگی با هدف اصلی بهبود سواد خواندن و هدف‌های فرعی زیر، در حیاط مدرسه نصب می‌شود:

- تقویت مهارت حل مسئله و طرح مسئله.
- تمرین مهارت‌های یاد گرفته شده.
- تقویت روحیه‌ی پرسشگری و کاهش کم‌رویی.
- بررسی مشکلات و مسائل مدرسه.

تخته سیاهی را در حیاط آموزشگاه در دسترس دانش‌آموزان قرار می‌دهیم و از آن‌ها می‌خواهیم، در زنگ تفریح هرچه را که دلشان می‌خواهد، روی آن بنویسند و نقاشی کنند. در این حالت، دانش‌آموزان احساس آزادی عمل بیشتری می‌کنند و به فعالیت‌های خارج کلاس تشویق می‌شوند. هم‌چنین، دانش‌آموزان می‌توانند برای یکدیگر املا بگویند و تمرین کنند. نوشتن برخی کلمات دشوار روی تخته و مشاهده‌ی مستمر آن‌ها با هدف بهبود خواندن در دانش‌آموزان نیز، از دیگر کارکردهای این تخته است.

علی کریمی شاوون

مدیر آموزگار دبستان عشایری پیروز قباله

منطقه‌ی انگوت اردبیل

خبرنگاران کوچک

برای توسعه‌ی سواد خواندن و نیز پرورش مهارت‌های تفکر، مشاهده و تقویت نوشتن در دانش‌آموزان و نیز با هدف آشنایی با آداب و رسوم و سنن ایران زمین و شناخت مناطق جغرافیایی ایران، برای تکالیف نوروزی، به هر یک از دانش‌آموزان کارتی با عنوان «خبرنگار کوچولو» می‌دهم و از آن‌ها می‌خواهم، هنگام سفر و حضور در مهمانی‌ها، با افراد آشنا و مورد تأیید پدر و مادرشان مصاحبه انجام دهند. هم‌چنین، به آن‌ها یادآوری می‌کنم، می‌توانند از موقعیت جغرافیایی، آداب و رسوم، چگونگی برگزاری مراسم نوروزی و سایر اعیاد و مناسبت‌های شهرها و روستاهایی که در ایام عید (یا تابستان) به آن‌جا سفر می‌کنند، گزارش‌هایی تهیه کنند. حتی از آن‌ها می‌خواهم، به چگونگی تحصیل بچه‌ها در شهرها و روستاهای گوناگون توجه و در گزارش خود، به این قبیل مسائل هم اشاره کنند.

بعد از بازگشت از تعطیلات، از بچه‌ها می‌خواهم سفرنامه‌ی خود را در اختیار سایر دانش‌آموزان قرار دهند و یا با قرائت آن، اطلاعاتی را که کسب و جمع کرده‌اند، به اطلاع هم‌کلاسی‌های خود برسانند.

در این تکلیف نوروزی که تلفیقی از تاریخ، جغرافیا، املا و انشا و با تأکید بر «نوشتن و خواندن» صورت می‌گیرد، دانش‌آموزان یک کلاس، حداقل به تعداد هم‌کلاسی‌های خود، با نام شهر و روستاهای ایران، آداب و رسوم آن‌ها، موقعیت جغرافیایی، اقتصادی و بسیاری موضوعات دیگر آشنا می‌شوند.

گیتی پرنیان

آموزگار دبستان شهید پاکدامن، منطقه‌ی ۴ تهران

خبرنگاران کوچک

دبستان شهید پاکدامن

نام :

نام خانوادگی :

کلاس :

نام آموزگار

عید شما

مبارک